

ÇAY KANUNU

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Amaç ve Kapsam

MADDE 1- (1) Bu Kanun, çay tarım alanlarının tespitini, yaş ve kuru çay üreticilerinin hak ve yükümlülüklerini, kuru çayın Çay Borsası kanalıyla satışını, destekleme şartlarının belirlenmesini, çay piyasasının düzenlenmesi ve denetlenmesi ile Çay Piyasası Düzenleme ve Denetleme Kurulu'nun kuruluş ve görevlerini ihtiva eder.

Tanımlar

MADDE 2- (1) Bu kanunun uygulanmasında;

- 1) **Bakanlık:** Tarım ve Köy işleri Bakanlığını,
- 2) **Kurul:** Çay Piyasası Düzenleme ve Denetleme Kurulu'nu,
- 3) **Genel Müdürlük:** Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü'nü,
- 4) **Çay tarım alanı:** Sınırları Kurul tarafından tespit ve ilan edilen çay tarımı yapılabilen alanları,
- 5) **Kuru çay:** Normları Kurul tarafından belirlenen ve *Camellia Sinensis* kökenli yaş çay yaprağının uygun yöntemlerle işlenmesiyle elde edilen siyah, yeşil ve benzer nitelikli çay ürünlerini,
- 6) **Çay atıkları:** Yüzde nispeti Kurul tarafından belirlenecek olan, üretim sırasında oluşacak ve çay tanımına girmeyen ürünleri,
- 7) **Uç ürünler:** Üretim aşamaları sonucunda ortaya çıkan ve kuru çay tanımı dışındaki ürünlerin yeni bir işleme tabi tutulmasıyla elde edilecek nihai ürünleri,
- 8) **Yaş çay üreticisi:** Yaş çay tarımı yapan gerçek veya tüzel kişileri,
- 9) **Çay alanı ruhsatı:** Çay tarımı yapılmasına izin verilen alanları gösteren ve ayrıntıları yönetmelikle belirlenen resmi belgeyi,
- 10) **Yaş çay teslim belgesi:** Standart ve içeriği Kurul tarafından belirlenen, yaş çay üreticilerine ait kimlik bilgileri ile çay alanı ruhsat bilgilerinin özetini de içeren, satılan yaş çay miktarlarının işlendiği defter, koçan veya dijital kartı,
- 11) **Kuru çay üreticisi:** Yaş çay bitkisini, kurul tarafından işletme ruhsatı verilmiş fabrika, atölye veya benzeri tesislerde işleme tabi tutarak, kuru çay ve uç ürünlere dönüştüren gerçek veya tüzel kişileri,
- 12) **Makine İmalatçısı:** Yaş çay bitkisi ile kuru çayın üretimi aşamalarında kullanılan her türlü makine, ekipman, alet-edevat ve benzeri teknik ürünleri imal eden gerçek veya tüzel kişileri,
- 13) **Hasat dönemi:** İklim şartlarına göre süreleri Kurul tarafından belirlenen yaş çay üretiminin gerçekleştirilme dönemini,
- 14) **Çay Borsası:** 18.05.2004 tarih ve 5174 sayılı kanununun 53'üncü maddesi uyarınca kurulan ve kuru çayın alım satımının yapıldığı, Kurul tarafından yetkilendirilmiş Ürün İhtisas Borsasını,
- 15) **Destekleme:** Başta organik çay olmak üzere, kaliteli çay üretimini ve ihracatını teşvik etmek amacıyla yaş çay üreticileri ile kuru çay üreticilerine, çay fidanı yetiştiricilerine, akredite alıcı ve ihracatçılara ödenecek ulusal ve uluslararası fonlardan temin edilecekler dahil, her türlü kaynağı,
- 16) **Gübreleme:** Çay tarım alanlarında yapılacak tespitler doğrultusunda kullanılması gereken ve standartları Kurul tarafından belirlenmiş olan gübre çeşitlerini,

17) **Uluslararası norm:** Ulusal ve uluslararası düzeyde belirlenmiş; fabrika, atölye ve benzeri tesislerin sağlıklı gıda üretimi için personel, ekipman, hammadde, ortam ve benzeri hijyenik şartlar yönünden uygunluğunu,

18) **Katkı maddeleri:** Tüketici eğilimlerine göre, imalat süreci dahil, kuru çaya katılabilecek koku, renk, tat verebilen, çeşit oluşturabilen ve normları Kurul tarafından belirlenmiş maddeleri,

19) **Yabancı maddeler:** Katkı maddeleri dışında kalan, sağlığa zararlı olabilecek, gıda güvenliği açısından sakıncalı her türlü kimyasal ve diğer maddeleri,

20) **Broker:** Görev ve yetkileri Kurul tarafından belirlenerek lisanslandırılmış, kuru çayın akredite alıcılara borsa kanalıyla satışına aracılık yapan tüzel kişileri,

21) **Lisanslı Depo:** Kurul tarafından çıkarılacak yönetmelik uyarınca lisanslandırılan ve brokerler tarafından işletilen, sadece kuru çay üreticilerinin satışa hazır kuru çaylarını muhafaza etmeye mahsus özel depoları,

22) **Akredite Alıcı:** Borsadan kuru çay satın alma yetkisine sahip gerçek veya tüzel kişileri,

23) **Paketlemeci:** Nihai tüketiciye sunulmak üzere, borsa kanalıyla satın alınmış veya resmi yollarla ithal edilmiş kuru çayları, Kurulca belirlenen standartlara göre ambalajlayarak piyasaya arz eden gerçek veya tüzel kişileri,

24) **Kota:** Kurul tarafından kuru çay üreticilerine yıllık bazda verilen yaş çay işleyebilme ve kuru çay elde edebilme miktarları ile aylık bazda borsa kanalıyla satılacak kuru çay miktarlarını belirleyen sınır değerlerini,

25) **Ortak İhracat Havuz Sistemi:** Arz ve talep dengesinde meydana gelebilecek dengesizliklerde, iç tüketim fazlası kuru çayın, kuru çay üreticilerinin kotaları oranınca Kurul tarafından belirlenecek yüzde miktarında ve aynı kalite standardında biriktirilerek uluslararası pazarlarda en uygun fiyatlarla ihraç edilmesi kaydıyla iç piyasadaki dengeleri düzenleyecek sistemi,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Teşkilat

Çay Piyasası Düzenleme ve Denetleme Kurulu

MADDE 3- (1) Bu Kanun ve diğer ilgili kanun ve mevzuatlarla verilen görevleri yerine getirmek ve yetkileri kullanmak üzere kamu tüzel kişiliğini haiz, idari ve mali özerkliğe sahip ve Bakanlığın ilişkili kuruluşu olmak üzere Çay Piyasası Düzenleme ve Denetleme Kurulu kurulmuştur. Kurulun merkezi Rize'dir. Kurul, gerekli gördüğü yerlerde irtibat büroları kurabilir. Çay Piyasası Düzenleme ve Denetleme Kurulu, Kurul Başkanı ve üyeleri ile Başkana bağlı olarak kurul faaliyetlerini yürüten teşkilattan oluşur. Başkan ve üyeler, Kurulun karar organını oluştururlar. Kurul Başkanı, karar organının ve yürütme teşkilatının başıdır.

Kurul, görevlerini yerine getirirken bağımsızdır. Hiçbir organ, makam, merci ve kişi, Kurul'un kararlarını etkilemek amacıyla emir ve talimat veremez.

Kurul, bu Kanunda ve 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununda belirtilen usûl ve esaslar çerçevesinde kendisine tahsis edilen malî kaynaklarını görev ve yetkilerinin gerektirdiği ölçüde, kendi bütçesinde belirlenen usûl ve esaslar dâhilinde serbestçe kullanır. Kurul tarafından verilen idari para cezalarının yüzde ellisi Kurul geliri olarak kaydolunur. Bu cezalar, çay sektörünün müşterek yararı amacıyla Kurul tarafından taktir olunacak alanlarda kullanılır.

Kurul, görev ve yetkilerini etkin şekilde yerine getirmek amacıyla yeterli sayı ve nitelikte personeli istihdam eder.

Kurulun malları Devlet malı hükmündedir, haczedilemez ve rehnedilemez. Kurul, taşınır ve taşınmaz mal almaya, satmaya, inşa, ifraz, tevhit ve rehnetmeye, kamulaştırma yapmaya, ödünç para almaya, bu kanun hükümleri çerçevesinde hukuki işlemler yapmaya yetkilidir.

Kurulun adı, 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun eki (3) sayılı cetvele eklenmiştir.

Kurul, görev alanına giren işler nedeniyle her kurum ve kuruluşla doğrudan yazışabilir ve muhatap kurum ve kuruluşlar; Kurulun görevi kapsamında talep ettiği bilgi ve hizmetleri vermek ve Kurula yardımcı olmakla yükümlüdür.

Kurul, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulunun denetimine tabidir.

Kurulun ilişkili olduğu bakanlık, Tarım ve Köyşleri Bakanlığı'dır.

Kurul, bir başkan ve bir başkanvekili olmak üzere toplam dokuz üyeden oluşur. Kurul üyeleri; Bakanlık, Maliye Bakanlığı ile Hazine Müsteşarlığı'nın göstereceği ikişer aday arasından birer üye, Rize Ticaret Borsası Meclisince seçilen dört aday arasından iki üye, Trabzon Ticaret Borsası Meclisince seçilen iki aday arasından bir üye, Genel Müdürlüğün göstereceği iki aday arasından bir üye, Çay tarımının yapıldığı İl ve İlçe Ziraat Odaları Meclisleri içinden Türkiye Ziraat Odaları Birliği tarafından gösterilecek üç aday arasından bir üye ile çay bitkisi alanındaki bilimsel çalışmaları ile tanınmış veya hizmetleri ile sektöre önemli katkı sağlamış kişiler arasından Yüksek Öğretim Kurulunca seçilip aday gösterilen iki aday arasından bir üye, Bakanlar Kurulunca atanır.

Kurul üyelerinin görev süresi beş yıldır. Kurula atanan üyelerin, temsil ettikleri kuruluşlardaki görevlerinden ayrılmaları halinde üyelikleri sona erer. Kurumsal kimliğin sona ermesi veya diğer herhangi bir nedenle üyelikleri sona erenlerin yerlerine Bakanlar Kurulu tarafından en geç bir ay içinde yeni bir üye, maddede belirtilen usule göre atanır. Seçimle gelen üyelerden en çok oy alan adaylar tekrar aday gösterilir. Bu şekilde atananlar, yerine atandıkları üyelerin sürelerini tamamlar.

Kurul, Başkanın daveti üzerine ayda iki defadan az olmamak üzere üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır. Kurul, Başkanın daveti veya en az beş üyenin yazılı isteği ve üye tam sayısının salt çoğunluğu ile olağanüstü toplantı yapabilir. Toplantıyı Kurul Başkanı veya yokluğunda Başkanvekili yönetir. Her bir toplantının gündemi, toplantıdan iki tam gün önce Başkan ya da yokluğunda Başkanvekili tarafından hazırlanarak Kurul üyelerine bildirilir.

Kurul Başkanı ve üyelerinin toplantılara katılmaları esastır. Kurul üyelerinden mazereti olanların toplantıdan önce mazeretlerini Kurul Başkanına bildirmeleri gerekir. Arka arkaya dört toplantıya veya bir yıl içinde toplam on toplantıya mazeretsiz olarak katılmayan üyeler istifa etmiş sayılırlar. Yerlerine bu maddede belirtilen usullere göre yeni üye atanır.

Kurul, kararlarını üye tam sayısının salt çoğunluğunun aynı yöndeki oyu ile alır. Kurul üyeleri çekimser oy kullanamazlar. Çoğunluk kararına katılmayan üye, en geç iki gün içinde karşı oy gerekçesini yazılı olarak Kurula bildirir.

Toplantı kararları ilgililere Kurul tarafından duyurulur.

Kurul Üyelerinin Nitelikleri

MADDE 4- (1) Kurul üyeleri; hukuk, iktisat, işletme, uluslararası ilişkiler, kamu yönetimi, maliye, fen, gıda, ziraat, çay eksperliği, mühendislik alanlarında yüksek öğrenim görmüş (Ziraat odalarının seçilen Kurul üyeliği için bu şart aranmaz), mesleki açıdan yeterli bilgi ve deneyime sahip bulunan ve meslekleri ile ilgili olarak kamuda veya özel sektörde en az on yıl çalışmış kişiler arasından seçilir. Üyelerde ayrıca, 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinin (A) fıkrasının (1), (4), (5), (6) ve (7) numaralı alt bentlerinde belirtilen şartlar aranır. Altmışbeş yaşını dolduranlar Kurul üyeliğine atanamazlar, mevcut üyeler, altmışbeş yaşını doldurduklarında üyelikleri sona erer.

Kurul üyelerinin görev süreleri dolmadan üyeliklerine son verilemez. Ancak, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinin (A) fıkrasının (5) numaralı bendinde öngörülen suçlarla ilgili olarak haklarında ceza davası açılan ve mahkumiyet kararı kesinleşen Kurul üyelerinin görevleri sona erer. Bunun yanında, üç aydan fazla bir süre ile hastalık, kaza veya başka bir nedenle görevlerini yapamaz durumda olan veya görev süresinin kalan kısmında görevine devam edemeyeceği, tam teşekküllü bir hastaneden alınacak heyet raporu ile tevsik edilen Kurul üyeleri de üç ay beklenmeksizin Bakanlar Kurulu tarafından görevden alınır. Görevden uzaklaştırılan Kurul Başkanı ve üyeleri hakkında Devlet Memurları Kanununun ilgili hükümleri uygulanır ve boş kalan üyelik yerine Bakanlar Kurulu tarafından en geç bir ay içinde yeni bir üye seçilir ve bu maddede belirtilen usule göre atamaları yapılır. Bu şekilde atananlar, yerine atandıkları üyelerin sürelerini tamamlar.

Kurul üyeleri ile tüm çalışanları, Kurulun para, para hükmünde evrak, senet ve diğer mevzuatlarına karşı işledikleri suçlar ile bilanço, tutanak, rapor ve benzeri her türlü belge ve defterler üzerinde işledikleri suçlardan dolayı memur sayılırlar. Kurul üyelerinin görevlerini yaptıkları sırada öğrendikleri gizli bilgileri açıklamaları halinde, haklarında 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 258 inci maddesi hükmü uygulanır ve Kuruldaki görevlerine son verilir. Bu kişiler Kurul üyeliğine tekrar seçilemezler.

Kurulun görev, yetki ve sorumlulukları

MADDE 5- (1) Kurulun görev ve yetkileri şunlardır;

- 1) Bu Kanun gereğince Kurul tarafından yürütülecek görevler ile ilgili düzenlemeleri yapmak ve kararlar almak,
- 2) Bu Kanunda öngörülen idari para cezalarını tatbik ve tahsil etmek, bu hususa ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmak,
- 3) Kurulun gelir gider dengesini oluşturarak, ruhsatlardan alınacak tutarların tespiti ile tescil, izin ve ruhsat harçlarının tahsiline ilişkin işlemleri yürütmek,
- 4) Ar-ge faaliyetleri ile benzeri idari giderler için kullanmak üzere faaliyetteki kuru çay üreticilerinin cari pazarlama yılına ait, kurulmasına müsaade ettiği yeni firmaların ilk pazarlama yılındaki kotaları karşılığı kuru çay miktarının asgari satış fiyatı üzerinden hesaplanacak tutarlarının binde beşini geçmemek kaydıyla belirlemek ve tahsil etmek,
- 5) Çay tarım alanı ruhsatlarının verilmesine esas teşkil eden bilgilerin hazırlanması, saklanması ve paylaşılmasına dair çalışma ve düzenlemeleri yapmak, yaptırmak, bu amaca hizmet edecek bilgilere sahip kamu kurum ve kuruluşlarının imkânlarından yararlanmak, kurumlararası organizasyonları gerçekleştirmek,
- 6) Ülkenin çay üretim-tüketim dengesi, ihracat imkânları ve muhtemel ithalatlarını göz önüne alarak, uluslararası yükümlülüklerle aykırı olmamak şartıyla çay ve uç ürünlerinden alınan gümrük vergisi oranları ve gümrük politikaları hakkında hükümete ilgili bakanlık aracılığı ile öneride bulunmak,
- 7) Kuru çay üreticisi ve makine imalatçısı ruhsatları için gerekli teknik kriterleri belirlemek, ruhsat başvurularını değerlendirmek, ruhsata bağlamak, kuru çay üreticisi ve makine imalatçısı ruhsatı verilen işletmelerin teknik yeterliliklerini periyodik olarak izlemek,
- 8) Kuru çay üreticilerinin finansal durumlarını, sermaye yeterlilik oranlarını izlemek ve bu doğrultuda yaş çay üreticilerine gerekli bilgilendirmeleri yapmak; toplam mali yükümlülükleri risk sınırını aşan kuru çay üreticilerinden teminatlar almak veya piyasadan çay almasına mani olacak kararlar almak,
- 9) Dünya Çay piyasalarını izleyerek, özellikle Borsa ve diğer kurumlarla işbirliği içerisinde çalışarak kuru çay veya çay bitkisinden elde edilebilecek uç ürünlerin pazara sunulmasını denetlemek ve gerekli düzenlemeleri yapmak,
- 10) Bu kanun doğrultusunda ruhsat verdiği yaş çay üreticisi, kuru çay üreticisi, broker, akredite alıcı, paketçi ve makine imalatçıları ile depolama alanları ve nihai ürünlerin satıldığı tüm mağaza, dükkan, alış-veriş merkezi gibi alanlarda her türlü inceleme ve denetleme yapmak ve bu amaçla gerektiğinde ilgili diğer kurum, kuruluş ve kişilerden yardım almak, kuru çayların paketli olarak satıldığı ve kullanıldığı yerlerde tespit edilen standart dışı ürünleri toplatmak ve gerek gördüğü hallerde ilgililer hakkında yasal işlemler başlatmak,
- 11) Yurt içinde ve yurt dışında konusuyla ilgili kuruluşlarla işbirliği yapmak, gerektiğinde bu kuruluşlara Kurulun üye olmasına karar vermek, gerek duyduğunda yurt içinde ve/veya dışında tanıtım ajansları ve bürolar açmak, var olan ajans veya ofislerle işbirliği yapmak veya hizmet almak,
- 12) Kurulun personel politikasını oluşturmak,

- 13) Kurula taşınır ve taşınmaz mal veya hizmet alınması, satılması ve kiralanması konularında karar vermek,
- 14) Kurulun alacak, hak ve borçları hakkında karar vermek,
- 15) Kurula bağlı akredite laboratuvarların tesis edilmesine ve işletilmesine ilişkin şartları tespit etmek veya akredite laboratuvarlarla işbirliği yapmak, araştırma geliştirme faaliyetlerinde bulunmak,
- 16) Çay piyasasında mal veya hizmet üreten, pazarlayan, satan gerçek ve tüzel kişiler ile bunların birliklerinden, görev alanı ile ilgili konularda gerekli gördüğü her türlü bilgiyi almak, ticari sır niteliği taşımayan bilgileri gerektiğinde kamuoyu ve diğer ilgililerle paylaşmak,
- 17) Çay borsasının ve çayların depolandığı Lisanslı Depoların hijyenik şartlar bakımından uygun olup olmadığını izlemek ve denetlemek, kanunlarla verilen diğer görevleri yürütmek,
- 18) Ürün ihtisas borsası kanalıyla veya piyasa koşullarında satılabilecek çayların asgari kalite standartlarını belirlemek,
- 19) Kota miktarlarını belirlemek, kotaların iptali veya transferleri hakkında kararlar almak ve uygulamak,
- 20) Ambalajlanmış ürün olarak; gerek depolarda, gerekse satış noktalarında bulunan kuru çay ürünlerinin paketleri içerisinde muhtevastan farklı bir ürünün tespit edilmesi halinde, akredite alıcılardan paketlemeciye ve nihai olarak ürünü satmakta olanların tamamı hakkında her türlü yasal işlemleri yapmak,
- 21) Hasat dönemindeki yaş yaprak kalitesine göre oluşabilecek asgari atık yüzde miktarını belirlemek, bu atıkların tek bir merkezde toplanıp değerlendirilmesi, normların dışındaki düşük kaliteli ürünlerin uç ürün haline getirilebilmesi ve sektöre kazandırılması için gerekli olan teknoloji hakkında araştırmalar yapmak ve bu hususta yatırım yapılması için yaş çay üreticisinden kuru çay üreticisine, brokerlerden akredite alıcılara kadar tüm ilgilileri bir araya getirmek suretiyle ortak yatırım yapılmasını organize etmek,
- 22) Her yıl iklim şartlarını göz önünde bulundurarak, hasat döneminin başlangıç ve bitiş zamanlarını ilan etmek,
- 23) İhtiyaca göre gerek görüldüğünde yaş çay alanlarının gençleştirme ve yenileme periyotlarını belirlemek, ilan etmek ve yaptırtmak,
- 24) Yaş çay alanlarının genişletilmesine ve yeni ekim alanlarının oluşturulmasına karar vermek,
- 25) Yaş çay alanları ile üretim ve paketleme aşamalarında kullanılabilecek katkı maddeleri ile yine aynı süreçlerde kullanılması yasak olan yabancı maddeleri ilan etmek,
- 26) Yapılacak desteklemelerin ve ödemelerin planlamasını yapmak,
- 27) Çay Borsasının kuruluş çalışmalarını yapmak, kurdukmak; ilgili tüm tarafların belge ve ruhsatlarını vermek, standartlarını tespit ve ilan etmek, borsada satılacak ürünlere kalite standardizasyon belgesi vermek,
- 28) Paketli ürün satışlarında kullanılacak gramajlarla ilgili kesin standartları belirlemek ve ilan etmek,
- 29) Uluslararası marka ve logo oluşturma çalışmalarına destek vermek,
- 30) Uluslararası yeni bir marka ve imaj oluşturmak için serbest bölgelerde farklı ülke ürünleriyle harman yapılması konusunda alt yapı çalışmalarını desteklemek,
- 31) Sektörün tüm kademeleri için her türlü Ar-Ge faaliyeti yapmak,
- 32) Diğer çay üreticisi ülkelerle yeni bir platform oluşturup, dünya genelinde ortak pazarlama stratejileri belirlemek,

- 33) Toprak ve gübre üzerine her türlü araştırmayı yapmak, yaptırmak, kaliteli ürün elde edebilmek için kullanılacak gübrelerin özelliklerini belirlemek ve uygulama dönemlerini tespit ve ilan etmek, çalışmalarını takip etmek,
- 34) Kaçak çayların iç pazara girmesini engelleyecek her türlü tedbirleri almak, bu konuda ilgili tüm kurum ve kuruluşlarla koordinasyon içerisinde çalışarak kaçak çay işiyle iştiğal ettiği tespit edilenler hakkında her türlü yasal işlemi yapmak ve yaptırmak,
- 35) Yürürlükteki mevzuat ve ekonomik göstergelerin yanında tüm ilgililerin de görüşlerini almak kaydı şartıyla, tespit edilen maliyetleri gözönünde bulundurarak, bir önceki yılın fiyatının altında olmamak üzere, asgari yaş yaprak kilogram fiyatı ile kalite farklılıklarına göre, Çay Borsasında satılacak asgari kuru çay kilogram fiyatlarını belirleyerek ilan etmek,
- 36) Tarafların talep etmesi halinde; yaş çay üreticisi ile kuru çay üreticisi arasındaki paylaşma oranı formüllerini, yaş yaprak bedelinin borsadaki kuru çay satış fiyatları üzerinden hesaplanmak suretiyle, her yıl hasat dönemi öncesinde tespit ve ilan etmek,
- 37) Çayla ilgili piyasa koşulları ve uluslararası gelişmeler ışığında değerlendirmeler yaparak, uygulanacak stratejiler konusunda kararlar almak, uygulamak, sonuçlarını izlemek,
- 38) Sektörle ilgili verileri toplamak, istatistik tutmak, periyodik olarak yayınlamak,
- 39) Piyasa koşulları ve uluslararası gelişmeler ışığında üretim, depolama, satış, ithalat, ihracat ve destekleme konularında planlar yapmak, stratejiler belirlemek, alınan kararları uygulamak,
- 40) Çay üretimi, tüketimi ve ticaretinin geliştirilmesine yönelik faaliyetlerde bulunmak,
- 41) Uluslararası normlarda ürün güvenliğinin sağlanması ve bu kapsamda kuru çay üreticilerinin ve diğer tarafların yükümlülüklerini yerine getirip getirmediğini izlemek, güvenli olmayan ürünlerin güvenli hale getirilmesi için her türlü tedbiri almak,
- 42) Uluslararası pazarda yeni pazarlama teknikleri oluşturmak, markalaşma çalışmalarına destek olmak, bu amaçla gerektiğinde tüm kuru çay üretimi yapan gerçek veya tüzel kişilerle birlikte "ortak ihracat havuz sistemi" kurarak destek kaynakları oluşturmak, temin ve tahsis edilen destek ve kaynakları yönlendirmek,
- 43) Sektörle ilgili ulusal ve/veya uluslararası toplantı, sempozyum, panel, seminer, konferans, kongre, çalıştay ve benzeri etkinlikler düzenlemek ve bu amaçların gerçekleştirilmesi için çalışma grupları oluşturmak,
- 44) Sektörde yüksek kalitede üretimin gerçekleştirilmesi, standardizasyon ve sertifikasyonun sağlanması, piyasanın izlenmesi ve kalite kontrol sistemlerinin geliştirilmesi için gerekli politikaları belirlemek,
- 45) Sektörün yapısal sorunlarının çözülmesi, ihtiyaçlarının karşılanması ve uluslararası rekabet gücünün artırılması amacıyla önlemler almak,
- 46) Sektördeki üretim ve sanayi faaliyetleri çerçevesinde çevrenin, kamu sağlığının, üretici ve tüketici haklarının korunması, kırsal kalkınmanın temin edilmesine yönelik çalışmalar yapmak,
- 47) Sektörde sınaî mülkiyet haklarının korunmasına yardımcı olmak ve markalaşmayı teşvik etmek,
- 48) Sektörle ilgili eğitim, yayım ve danışmanlık hizmetlerini yürütmek,
- 49) Sektörle ilgili uzman eleman yetiştirilmesi amacıyla orta ve yüksek öğrenim kurumlarıyla ortak çalışmalar yapmak, mesleki teknik eleman yetiştirmek gayesiyle gerek duyulduğunda eğitim kurumları kurulmasını önermek ve desteklemek,
- 50) Bu kanunun amaçlarına uygun olarak sektörle ilgili diğer faaliyetlerde bulunmak ve ihtiyaca göre her türlü kararı alıp uygulamak ve düzenlemek,

- 51) Bu Kanunun ekinde yer alan cetveldeki toplam kadro sayısı geçilmemek üzere, kadro unvan ve derecelerinin değiştirilmesi ile bu kadroların kullanılmasına ilişkin esas ve usulleri belirlemek.

Başkan

MADDE 6- (a) Kurulun en üst yöneticisi olan Başkan, Kurulun genel yönetim ve temsilinden sorumludur.

(b) Başkanın görev ve yetkileri şunlardır:

- 1) Kurulun hizmet birimlerinin uyumlu, verimli, disiplinli ve düzenli bir biçimde çalışmasının en üst düzeyde organizasyonu ve koordinasyonunu sağlamak, Kurul hizmet birimleri arasında çıkabilecek görev ve yetki sorunlarını çözmek,
- 2) Kurul toplantılarının gündemini, gün ve saatini belirlemek, toplantıları idare etmek, gündeme alınmayan başvurular hakkında gerekli işlemleri yapmak ve bunlara ilişkin olarak Kurula bilgi vermek,
- 3) Kurul kararlarının yayımlanmasını veya tebliğini sağlamak, bu kararların gereğinin yerine getirilmesini temin etmek ve uygulanmasını izlemek,
- 4) Hizmet birimlerinden gelen önerilere son şeklini vererek Kurula sunmak,
- 5) Kurulun belirlediği stratejilere, amaç ve hedeflere uygun olarak, Kurulun yıllık bütçesi ile malî tablolarını hazırlamak,
- 6) Kurulun en üst disiplin amiri sıfatıyla disiplin hükümlerini uygulamak,
- 7) Yıllık faaliyet raporlarını hazırlamak, amaç ve hedeflere göre faaliyetlerin değerlendirmesini yaptırmak ve bunları Kurula sunmak; Kurulun yıllık bütçesi ile gelir-gider kesin hesabını ve yıllık çalışma programını hazırlamak ve Kurula sunmak, Kurul bütçesinin uygulanmasını, gelirlerin toplanmasını, harcamaların yapılmasını sağlamak,
- 8) Kurulun faaliyet gösterdiği alanda strateji, politikalar ve ilgili mevzuat ile Başkanlığın ve çalışanların performans ölçütleri hakkında değerlendirme yapmak,
- 9) Kurulun diğer kuruluşlarla ilişkilerini yürütmek ve Kurulu temsil etmek,
- 10) Kurul tarafından atanması öngörülenler dışındaki Kurul personelini atamak,
- 11) Kurul Başkanı adına imzaya yetkili personelin görev ve yetki alanlarını belirlemek,
- 12) Kurulun yönetim ve işleyişine ilişkin denetleme ve incelemeler yapmak, bu maddede sayılmamakla beraber özel olarak herhangi bir birime verilemeyen diğer görevleri yerine getirmek ve getirilmesini temin etmek.

(c) Başkan, Kurula dâhil olmayan görev ve yetkilerinden bir bölümünü, sınırlarını açıkça belirlemek ve yazılı olmak kaydıyla alt kademelere devredebilir.

(ç) Başkan, toplam sayısı beşi geçmemek ve kendi görev süresiyle sınırlı olmak üzere hukuk, basın ve halkla ilişkiler, yönetim ve finans gibi alanlarda danışman görevlendirebilir.

(d) Başkana, başkanlığa ilişkin görevlerinde yardımcı olmak üzere Kurul kararı ile bir Başkanvekili atanır. Bizzat başkan tarafından kullanılması gereken yetkiler hariç olmak üzere; Başkanvekili, Başkana ait ve başkan tarafından açıkça itiraz edilmeyen yetkilerin tamamını kullanabilir. Başkan ve Başkanvekilinin yokluğunda, başkanlık makamına en yaşlı üye vekâlet eder.

Kurulun hizmet birimleri

MADDE 7- (1) Kurulun hizmet birimleri, daire başkanlıkları şeklinde teşkilatlanmış anahizmet, danışma ve yardımcı hizmet birimlerinden oluşur.

Kurul, işlevini ve görevlerini yerine getirmek gayesiyle sayıları on adedi geçmemek üzere daire başkanlıkları kurar. Destek Hizmetleri, Strateji Geliştirme ve Planlama, Tarım, Kota-Lisans ve Ruhsatlandırma, Destekleme ve

Mali İşler, Araştırma-Geliştirme, Üretim-Piyasa Denetleme ve Düzenleme Daire Başkanlıkları öncelikli olarak kurulur.

Kurul personeli

MADDE 8- (1) Bu Kanun ile Kurula verilen görevlerin gerektirdiği sürekli görev ve hizmetler; daire başkanları ile yeteri kadar uzman ve uzman yardımcısından oluşan meslek personeli ve sözleşmeli personel tarafından yürütülür.

(2) Uzman ve uzman yardımcıları sayısının daire ve branşlar arasındaki dağılımına Kurul tarafından karar verilir.

(3) Daire başkanları, başkanlık müşavirleri, uzman ve uzman yardımcıları ile diğer personel kadro karşılığı sözleşmeli statüde istihdam edilir. Kadro karşılığı sözleşmeli çalışan Kurul personeli ücret, malî ve sosyal haklar dışında 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tâbidir.

(4) Kurulun ana hizmet birimlerinde uzmanlık gerektiren işlerde meslek personeli çalıştırılması esastır. Kurul, bu Kanunun eki cetvellerde yer alan toplam kadro sayısının yüzde ellisini geçmemek üzere; kurulca belirlenen ücret limitleri dâhilinde İş Kanununa tabi olarak personel çalıştırabilir.

(5) Uzman ve uzman yardımcılığı statüsünde çalışacaklar, merkezî yarışma sınavıyla belirlenenler arasından atanır. Uzman yardımcılığına atananlar; üç yıl çalışmak ve son üç yılın sicil ortalaması yetmişaltıdan aşağı olmamak kaydıyla, Kamu Personeli Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavından en az (C) düzeyinde veya buna denk kabul edilen uluslararası geçerliliği bulunan yabancı dil puanı alması, yeterlik sınavında başarılı olması ve konuları ile ilgili hazırlayacakları uzmanlık tezinin, oluşturulacak jüri tarafından kabul edilmesi hâlinde uzman olarak atanır ve bunlara bir defaya mahsus olmak üzere bir derece yükseltilmesi uygulanır. Mazereti olmaksızın tez hazırlamayan veya sınava girmeyen veya sınavda iki defa başarısız olanlar diğer kamu kurum ve kuruluşlarındaki öğrenim durumlarına uygun kadrolara atanmak üzere Devlet Personel Başkanlığına bildirilir.

(6) Kurulun meslek ve idarî personelinin yeterlik ve yarışma sınavları, nitelikleri ile çalışma usûl ve esasları ile ilgili diğer hususlar Kurul tarafından çıkarılacak bir yönetmelikle belirlenir.

Kurul personelinin maaş ve özlük hakları

MADDE 9- (1) Kurul Başkanına Başbakanlık Müsteşarı için belirlenen her türlü ödemeler dâhil malî ve sosyal haklar tutarında aylık ücret ödenir. Başbakanlık müsteşarına ödenenlerden, vergi ve diğer yasal kesintilere tâbi olmayanlar bu Kanuna göre de vergi ve diğer kesintilere tâbi olmaz. Kurul Başkan Vekiline, Kurul Başkanına yapılan ödemelerin yüzde seksen beşi, Kurul üyelerine ise, yüzde yetmişbeşi oranında aynı esas ve usullere göre ödeme yapılır.

(2) Kadro karşılığı sözleşmeli personel ile diğer personelin ücretleri ve diğer malî ve sosyal hakları birinci fıkrada belirlenen ücret tavanını geçmemek üzere Kurul tarafından tespit edilir.

(3) Kurul personeline Kurulca belirlenecek esaslar çerçevesinde fazla mesai ücreti ve performans dayalı ödül verilebilir. Her halde Kurul personeline yapılacak ödemeler tutarı, birinci fıkrada belirlenen ücret tavanını geçemez.

(4) Kurul Başkan ve üyeliklerine atananlar ile daire başkanları, müdürler, başkanlık müşavirleri, meslek personeli ve avukatlar hakkında Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu ile ek ve değişikliklerine ilişkin hükümler ile Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu hükümleri uygulanır. Emeklilik ve diğer bakımlardan Kurul Başkanına Başbakanlık müsteşarı, Kurul Başkanvekili ve üyelerine Başbakanlık müsteşar yardımcısı, daire başkanlarına Başbakanlık genel müdür yardımcısı, başkanlık müşavirlerine Başbakanlık müşaviri, Kurul avukatlarına ve Kurul uzmanlarına kazanılmış hak aylık dereceleri itibarıyla karşılık gelen Başbakanlık uzmanı, Kurul uzman yardımcılarında Başbakanlık uzman yardımcısı için tespit edilen ek gösterge ve tazminatlar uygulanır. Bu görevlerde geçirilen süreler ek gösterge ve tazminat ödenmesini gerektiren görevlerde geçmiş sayılır. Bu hükümler, akademik unvanların kazanılması için gerekli şartlar saklı kalmak üzere üniversite öğretim elemanı kadrolarından gelen Kurul üyeleri ile personel hakkında da uygulanır.

MADDE 10- Kurulun Gelir-Giderleri, Mal ve Varlıkları

Kurulun Gelirleri

- a) Mamul üretimi, satışı ve uygunluk belgesi başına alınacak tutar,
- b) Tescil, izin, kota ve ruhsat harçları,

- c) Bu kanunda yer alan idari para cezalarının yüzde ellisi,
- d) Borsada satılan kuru çay üzerinden alınacak binde ikiyi geçmeyecek ücretler,
- e) Sair gelirler,

Kurulun giderleri

- a) İdari giderler,
- b) Sektörle ilgili araştırma-geliştirme faaliyetleri ile Kurulun gerekli gördüğü faaliyetlerin desteklenmesinden doğan giderlerdir.

Kurulun giderleri, Kurul kararıyla yürürlüğe giren yıllık bütçeye göre yapılır. Kurulun bütçe yılı takvim yılıdır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Ruhsat İşlemleri

Çay Alanı Ruhsat İşlemleri

MADDE 11- (1) Kurul, çay üretimi yapılacak bölgenin coğrafi sınırlarını; Bakanlık ve Genel Müdürlüğün görüşünü almak suretiyle tespit ve ilan eder. İlan edilecek coğrafi alan içerisindeki mevcut çay bahçeleri ile yeni oluşturulacak çay bahçelerinin uygunluğu, uzman ekip tarafından saptandıktan sonra, harca tabi olmaksızın ruhsat verilir. Kurul'dan izin alınmaksızın yeni çay tarım alanı tesis edilemez.

(2) Ruhsat verilen çay bahçelerinin tapu kayıtlarına uygunluğu sağlanır. Tapusu bulunmayan yerlerin özel kadastral haritası yaptırılır. Ruhsat kayıtları, yaptırılan bu haritalara göre yeniden oluşturulur. Bu çalışmalarda Bakanlık, Tapu-Kadastro Genel Müdürlüğü, Orman Genel Müdürlüğü, Belediyeler, İl Özel İdareleri, Ziraat Odaları ve bu konudaki tüm ilgili kurumlar her türlü bilgi ve desteği vermekle yükümlüdür. Yapılan bu çalışmalar sonucunda tüm çay tarım alanlarının ruhsatları yeniden düzenlenir ve bu bilgiler doğrultusunda çiftçi kayıt sistemi oluşturulur. Çay üretim alanlarının belirlenmesinde erozyon ve heyelanların önlenmesi için gerekli hassasiyet gösterilir.

(3) Kurul, ülke çaycılığına ilişkin makro düzeyde politikalar oluşturmak ve uygulamak amacıyla; mevcut ruhsatlı çay bahçelerini sürekli olarak izler ve düzenli olarak toprak tahlillerini yaptırır, çay bitkisinin kalite değerlerinin tespitine dönük verileri laboratuvar ortamında ölçtürür. Kurul, bu tahliller sonucu, gübreleme ve gençleştirme-yenilemeye ilişkin bağlayıcı kararlar alır ve uygulamayı izler. Çay tarımında, bilimsel zorunluluklar nedeniyle Kurul tarafından izin verilenler hariç olmak üzere, kimyasal mücadele yapılamaz. Kurul kararlarına uymayan yaş çay üreticilerinin ruhsatları aykırılık giderilinceye kadar askıya alınır.

(4) Yukarıda zikredilen konu ve sorumluluklara aykırılığın tespiti halinde Kurul tarafından verilen sürede aykırılığın giderilemediği durumlarda, çay tarım alanı ruhsatı üç aydan bir yıla kadar değişen sürelerde geçici olarak iptal olunur ve bu iptal kararı yayınlanır; sektör ilgililerinin tamamına duyurulur. Çay tarım alanı ruhsatının iptali halinde yaş çay üreticisi, Devletçe sağlanan desteklerden yararlanamaz ve hiçbir kuru çay üreticisine yaş çay satamaz.

(5) Ruhsat işlemlerinin nasıl yürütüleceği, Kurul tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Kuru çay üretici ruhsatı

(6) Kuru çay üretici ruhsatı olmaksızın kuru çay üretimi yapılamaz. Çay imalatı yapacak kuru çay üreticilerine ait fabrika, atölye veya benzeri tesislerin teknik ve fiziki yeterliliği ile hijyen şartlarının uluslararası normlara uygunluğu Kurul tarafından denetlenir ve yeterli görülene, diğer ilgili ve sorumlu kurum ve kuruluşların da görüşü alınmak suretiyle Kurul tarafından kuru çay üretici ruhsatı verilir. Ruhsat verilmesi için aranan şartların sürekliliği esas olup, şartların yitirilmesi halinde verilen ruhsat, gerekli şartlar sağlanana kadar askıya alınır.

(7) Üretilen kuru çaylar, yürürlükteki kanun ve diğer mevzuatlar ile Kurulca belirlenecek ilave standartlara uygun olmak zorundadır. Görevli uzmanlar, üretimin her aşamasını her vakit izlemeye, gerekli

gördükleri bilgileri istemeye, bunların tüm defter, kayıt ve belgelerini ve sair bilgi ihtiva eden vasıtalarını incelemeye ve bunların örneklerini almaya, işlem ve hesaplarını denetlemeye, ilgililerden yazılı ve sözlü bilgi almaya, gerekli tutanakları düzenlemeye yetkili olup, ilgililer de istenilen bilgi, belge, defter ve sair vasıtaların örneklerini vermek, yazılı ve sözlü bilgi vermekle yükümlüdürler.

Kuru çay üreticileri, görevli uzmanlara gerekli izleme ve incelemeleri yapabilmesi için işletmenin her bölümünü açmak ve numune almalarına müsaade etmekle yükümlüdürler.

Denetimle görevlendirilen uzmanlar tarafından istenecek defter, evrak, dosya, kayıt ve diğer belgelerin ibraz veya teslim edilmemesi halinde, Uzmanlar, kuru çay üreticilerinin fabrika ve eklentilerinde, üretim faaliyetine engel olmaksızın ilgili kurum ve kuruluşlarla birlikte hareket etmek kaydıyla arama yapabilir. Aramada bulunan ve incelenmesine lüzum görülen defterler ve belgeler ayrıntılı bir tutanakla tespit olunur ve yerinde incelemenin mümkün olmadığı hallerde muhafaza altına alınarak inceleme yapanın çalıştığı yere sevk edilir. Arama sonucunda alınan defter ve belgeler üzerindeki incelemeler en geç üç ay içinde sonuçlandırılarak bir tutanakla sahibine geri verilir.

(8) Kuru çay üretiminin hiçbir aşamasında ve piyasaya arz sırasında, bilimsel zorunluluklar nedeniyle Kurul tarafından izin verilenler hariç olmak üzere, kimyasal katkı maddesi kullanılamaz.

(9) Kuru çay üretici ruhsatı verilen gerçek veya tüzel kişilerin finansal durumları periyodik olarak ve lüzum görülmesi halinde re'sen, görevli uzmanlarca izlenir ve incelenir. İnceleme sonuçları rapora bağlanarak uygun iletişim vasıtaları ile ilan olunur ve muhataplarının bilgi edinmesi sağlanır.

(10) Bu maddenin 1'nci bölümünün 3 ve 4'ncü fıkralarında zikredildiği gibi ruhsatı askıya alınan yaş çay üreticisinden, yasaklı süre içerisinde toplanan yaş çayları satın alanlar ile bu madde içinde zikredilen konu ve sorumluluklara aykırılığın tespiti halinde, Kurul tarafından verilen sürede aykırılığın giderilemediği durumlarda, kuru çay üretici ruhsatı üç aydan bir yıla kadar değişen sürelerde askıya alınır. Bu fiilin devamı veya tekrarı halinde ruhsat iptal edilir, kuru çay üreticisine verilmiş kota, o kuru çay üreticisi açısından hükümsüz kalır.

(11) Kuru çay üretici ruhsatı verilmesine, izleme ve incelemeye ilişkin gerekli görülen şartlar ile takip olunacak usul ve esaslar Kurulca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çay Borsası, Kuruluşu, İşleyişi ve İşlem Yapma Zorunluluğu

Çay Borsasının Kuruluşu

MADDE 12- (1) Ekonomik gereklilikler gözetilerek güven, serbest rekabet ve istikrar içinde çay ürününün arz ve talebini buluşturmak; yürürlükteki ürün standartlarına göre tasnif edilmiş kuru çay ürünlerinin fiziki veya elektronik mekânlarda alım-satımına aracılık etmek, kuru çayın gerek fiziki, gerekse Kurul tarafından yapılacak düzenlemeler doğrultusunda alım-satım işlerini yürütmek; işlemlere ilişkin güvenilir kayıt ve saklama imkânları oluşturmak; oluşan fiyatları, ürettiği bilgileri, diğer benzer ve alternatif piyasaları izlemek ve duyurmak için gerekli bilgi işlem, teknik ve elektronik donanım, kurumsal ve mali altyapıyı kurmak suretiyle ulusal alanda faaliyet göstermek üzere 'Çay Borsası' kurulur.

Borsanın faaliyetleri, kurulacak anonim şirket aracılığıyla yürütülür. Bu şirketin sermaye, ortaklık, ortakların nitelikleri ve ortaklıklardaki değişiklik, şirketin yönetimi, görevlilerinin nitelik, görev ve sorumlulukları Kurul tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

(2) Borsada kuru çay satışı, yalnızca Kurul tarafından çıkarılacak yönetmelikle nitelikleri belirlenen ve kendilerine lisans verilen Brokerler aracılığıyla yapılır.

Ancak, başta Genel Müdürlük olmak üzere, kendi üretim tesislerinde kuru çay üreterek paketli marka oluşturmuş firmaların, borsada oluşan asgari fiyatın altında olmamak ve aylık kota miktarını aşmamak kaydıyla, üretmiş oldukları tüm ürünleri öncelikli olarak satın alma hakkı mahfuzdur. Bu şartlarda oluşan kuru çayların broker depolarına taşınma zorunluluğu olmamakla birlikte, belirlenen standartlarda olup olmadığının kendi depolarında düzenli olarak denetlenmesi, Kurul tarafından görevlendirilen uzmanlar tarafından yapılır. Bu şartlarda dahi, satış, tahsilat ve ödemelerin tamamı ile her türlü evrak ve kayıt işlemleri, kanunda öngörülen sistem dahilinde yapılmak zorundadır.

(3) Borsadan çay alımı, Kurul tarafından çıkarılacak yönetmelikle nitelikleri belirlenen ve kendilerine lisans verilen akredite alıcılar tarafından yapılır.

(4) Akredite alıcılardan kuru çay satın alarak harmanlama ve paketleme işlemi yapan gerçek ve tüzel kişiler, Kurul tarafından çıkarılacak yönetmelik hükümlerine uygun olarak faaliyetlerini sürdürür.

(5) Bu bölümün 2 nci maddesinin 2 nci fıkrasında zikredilenler hariç, kuru çay üreticileri, ürettikleri kuru çayın tamamını borsada satmak zorundadırlar.

(6) Genel Müdürlük dahil olmak üzere, sektör içerisinde bulunan kuru çay üreticisi firmalar, talep edilen evrakları tamamlaması halinde broker ve akredite alıcı firma olarak faaliyet gösterebilir.

(7) Borsa kanalıyla yapılan bütün satışlar ve fiyat mekanizmaları her hafta periyodik ve düzenli olarak kamuoyuna duyurulur.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Kuru Çay Satışı, Ödemeler ve Formül

Kuru Çay Satışı

MADDE 13- (1) Kuru çay satışı, Borsanın belirleyeceği zamanlarda ve haftanın en az iki gününde yapılır.

(2) Broker firmalar tarafından o hafta içinde satışı yapılacak ve numuneleri tüm akredite alıcılara gönderilmiş, nev'ileri ve miktarları belirlenmiş listeler hazırlanır. Borsadaki satışlar, nev'i ve miktarları belirlenmiş bu listeler üzerinden yapılır.

(3) Kuru çay satışı için açılış fiyatları, kalite ve piyasa koşullarına göre tespit edilerek broker tarafından satış başlangıcında ilan edilir ve ürün açık artırmaya çıkarılır. En yüksek teklifi veren akredite alıcı kuru çayı satın alır.

(4) Borsada satılan kuru çaylarda KDV oranı yüzde bir olarak uygulanır.

(5) Kuru çayı borsada satın alan akredite alıcı, kuru çayın bedelini altı iş günü içinde broker firmaya banka aracılığıyla öder. Ödeme yapılmadan ürün teslimi yapılmaz.

(6) Broker firma, akredite alıcıdan yapılan, satış karşılığı tahsilâtını takip eden en geç yedi iş gününde kuru çay bedelini kuru çay üreticisine öder.

(7) Yaş çay bedeli, kuru çay bedelinin kuru çay üreticisine ödenmesini takip eden en geç 15 gün içinde kuru çay üreticisi tarafından yaş çay üreticilerine, satın aldığı yaş çay oranlarınca ödenir.

(8) Borsada yabancı menşe'li çayların satışı yapılamaz.

(9) Broker firmalar, hiçbir şekil ve surette pazarlama faaliyeti yapamaz. Yaptıkları hizmet karşılığı borsadaki satışları üzerinden maksimum yüzde birbuçuk komisyon alır.

(10) Broker firmaların adetleri, lisanslama işlemleri, çalışma esasları, sorumlulukları, sermaye yapısı, çalıştıracak olduğu personel standardı, taşıma, depolama, numune hazırlama, liste hazırlama gibi işlevleri, Kurul tarafından çıkarılacak olan yönetmelikle belirlenir. Genel Müdürlük, Kurul tarafından istenen belgeleri hazırladığında broker firması kurma hakkına sahiptir.

(11) Yaş çay üreticisine ödenecek beher kilogram asgari yaş çay fiyatı, öncelikli olarak piyasa şartları ve maliyet unsurları göz önünde bulundurularak hasat dönemi öncesinde Kurul tarafından belirlenir ve ilan edilir. Kuru çay üreticileri bu fiyatın altında yaş çay satın alamaz, yaş çay üreticileri bu fiyatın altında yaş çay satamaz.

(12) Bunun yanında kuru çay üreticileri, sözleşmeli yaş çay üreticileri ile karşılıklı mutabakat sağlayarak, Kurul tarafından belirlenecek formül çerçevesinde ortaklık tesis etmek suretiyle ürünlerini borsada satabilir ve hâsılâtını, Kurul tarafından belirlenen formül çerçevesinde yaş çay üreticileri ile paylaşır.

(13) Borsadaki tüm işlemlerin detayları, ödeme ve tahsilâtlarla ilgili süre, usul ve esaslar, teminatlar, yaş çay fiyatı belirleme standartları, formülün şekli ve yüzdelerinin belirlenme şartları ve diğer hususlar, Kurul tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

ALTINCI BÖLÜM

Kotalar, Yaş ve Kuru çay fiyatları ile sözleşmeler

MADDE 14- Kuru çay üreticilerinin mevcut tesislerinde kuru çay üretebilmesi, yeni tesis kurabilmeleri veya mevcutlarının kapasitelerinin artırılabilmesi için Kuruldan çalışma izni, yeni tesis kurma izni veya kapasite artırımı izni almaları zorunludur. Söz konusu izinler için yurt içi çay talebi, toplam kurulu üretim kapasitesi, ihracat potansiyeli ve geçmiş yıl istatistikleri ile diğer hususlar dikkate alınır. Yukarıda zikredilen belgelerin oluşturulabilmesi için Kurul, başvuruda bulunanlardan, ihtiyacı olan her türlü belgeyi talep eder.

Kuru çay üretimi ve arzında istikrarı sağlayabilmek için yurt içinde pazarlanacak maksimum kuru çay miktarı kotalar ile belirlenir. Kurul her yıllık gelişmeleri göz önünde bulundurarak bir sonraki yılların kota miktarlarını düzenleme, değiştirme ve revize etme hakkına sahiptir.

Yaş çay kotası

MADDE 15- (1) Kurul, kuru çay üreticilerine ait fabrikaların günlük yaş çay işleme kapasitesini bilimsel kriterler kullanarak günlük ve yıllık olarak tespit eder. Kuru çay üreticilerine, kapasiteleri oranında satın alabileceği maksimum yaş çay kotası verilir. Kuru çay üreticileri, bu kapasiteyi kullanmak ve sözleşme yaptığı yaş çay üreticilerinin sözleşme kapsamındaki ürünlerini satın alarak işlemek zorundadır.

Aynı şekilde yaş çay üreticileri, yapılan sözleşmeye istinaden taahhüt ettiği yaş çay miktarını kuru çay üreticisine teslim etmek ve satmakla mükelleftir.

(2) Kuru çay üreticileri haklı bir sebebe dayanmadan iki yıl üst üste kendilerine tahsis edilen kotanın yüzde doksanı kadar yaş çay satın almadıkları taktirde, kullanılmayan kota hakları Kurulca iptal olunarak, ekstra kota talebinde bulunan diğer kuru çay üreticilerinin kapasiteleri dikkate alınarak, aralarında eşit olarak dağıtılır.

(3) Kurul, hasat dönemleri içerisindeki kota dağılımını belirlemeye yetkilidir.

Kuru Çay Kotası

(4) Kurul, kuru çay üreticilerine ait fabrikaların günlük kuru çay üretim kapasitesini bilimsel kriterler kullanarak günlük ve yıllık olarak tespit eder ve Kurul tarafından kuru çay üreticilerine kapasiteleri oranında kuru çay üretici kotası verilir.

(5) Borsada haftalık olarak satılacak kuru çay miktarını Kurul belirler. Bunun yanında, gerek iç piyasa ve gerekse dış piyasalardaki gelişmelere göre, o hafta ile ilgili olarak miktarları azaltmak, çoğaltmak veya tüm satışın iptali konusunda Kurul yetkilidir.

Kotalar, fabrikaların üretim süreleri ile son üç yıllık ortalama fiili günlük işleme kapasiteleri ve/veya üretim miktarları ve randımanları esas alınmak suretiyle hesaplanır. İlk kez üretime geçecek ve üç yaşın altındaki fabrikalar ile bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce kapasite artırımı izni almış olan fabrikalar için kota belirlenmesinde Kurul uzmanlarınca tespit edilen üretim verileri esas alınır.

Yeni fabrika kurulabilmesi ve/veya mevcut fabrikaların kapasitelerini artırabilmeleri için kota temin etmeleri zorunludur. Kuru çay üreticilerine yeni kota tahsisine, Kurul yetkilidir.

Kuru çay üreticilerinin kotaları her yıl en geç 31 Mart tarihine kadar, yurt içi çay talebi, kuru çay üreticilerinin çay işleme ve üretim kapasiteleri gözönünde bulundurularak Kurul tarafından müteakip üçer yıllık dönemler için tespit edilir.

Borsada satış kotası

(6) Kurul tarafından tespit edilen yıllık iç piyasa talebi göz önünde bulundurularak, kuru çay üreticilerine verilen yıllık kota miktarının onikide biri oranını her kuru çay üreticisi o ay içinde borsada satışa arz edebilir. Satış hakkını ilgili ay içinde kullanmayan kuru çay üreticisine bu hak yeniden verilmez. Yıllık toplam üretilen miktarın iç pazar talebinden fazla olması halinde her kuru çay üreticisi fazlalık miktarın kendisine düşen payı kadar miktarı stok yapmak veya ihraç etmek zorundadır.

Kota iptal ve transferleri

(7) Kuru çay üreticileri, Kurulca kabul edilen haklı bir sebebe dayanmadan iki yıl üst üste kendilerine tahsis edilen kotalardan yüzde doksanın altında arz sağladıkları taktirde, kota ile arz arasındaki fark kadar kota haklarını, Kurulca belirlenecek süre için kaybederler.

Kuru çay üreticileri, bu süre içinde kaybettikleri kota hakkına karşılık yeni kota sağlayamazlar.

Kuru çay üreticilerine tahsis edilen kotalar, tahsis edilen süre içinde kullanılmadıkları takdirde iptal edilir.

Kuru çay üreticilerinin talep etmesi ve Kurulun da uygun bulması halinde kotaların tamamı veya bir kısmı devredilebilir.

Kotaların tespiti, tahsisi, iptal ve transferleri ile yeni kota tahsisine ilişkin hususlar ve diğer detaylar Kurul tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Yaş ve Kuru Çay fiyatlarının belirlenmesi

(6) Yaş çay fiyatları, her yıl hasat döneminden önce kuru çay üretici temsilcileri ile yaş çay üretici temsilcilerinin bir araya gelmesiyle tartışılır ve belirlenen fiyat, Kurula önerilir. Kurul da genel ekonomik gelişmeler doğrultusunda o yıl için uygulanacak asgari yaş çay fiyatını ilan eder.

Kalite standartlarına göre asgari kuru çay fiyatları, tüm maliyetler, haksız rekabetin önlenmesi ve kuru çay üreticileri ile tüketicilerin korunması da göz önünde bulundurularak Kurul tarafından belirlenir ve ilan edilir. Gerçek fiyatların belirlenme yeri ise Borsadır.

Borsada brokerler ile akredite alıcılar buluştuğlarında, belirlenen bu asgari fiyatın altında olmamak kaydıyla en uygun fiyatı tespit etme hakkına sahiptir.

Ekonomik ve konjonktürel gelişmelere göre, bir önceki yılın altında olmamak kaydıyla, hasat dönemi içinde belirlenen fiyatları yenilemeye ve değiştirmeye Kurul yetkilidir.

Kuru Çay İthalat ve İhracatı

(9) Dünya çay fiyatlarındaki gelişmeler, iç piyasa fiyatları, arz-talep dengesi, spekülasyon etkileri ve diğer hususlar dikkate alınarak kuru çay dış ticaretinde yapılması gereken düzenlemeler konusunda Kurul her yıl ilgili Bakanlık veya Müsteşarlıklara görüş bildirir ve çıkacak ortak görüş doğrultusunda hareket eder.

İç piyasa talep kota fazlası kuru çay, Kurul kararı dışında hiçbir surette iç piyasaya satılamaz, bedelli veya bedelsiz devredilemez. Kota içi veya fazlası ürünlerin direkt olarak ihraç edilmesi, kuru çay üreticilerinin ihtiyarındadır.

Uluslararası yükümlülüklerimize aykırı olmamak kaydıyla; iş bu Kanunda belirlenen ve Kurulca kullanımına izin verilen kimyasallar veya emsallerinin dışında kimyasal mücadele yapılarak üretilmiş ve kimyasal katkılarla üretilmiş çayların veya yan ürünlerinin ithaline izin verilemez. Belirtilen sınırların aşılıp aşılmadığının tespiti, Kurul laboratuvarlarında veya Kurulca yetkilendirilecek laboratuvarlarda yapılan tahlillerle tespit olunur. Bu maddede belirtilen niteliklere uymayan yabancı menşeli çaylar, yurda ne şekilde sokulduğuna bakılmaksızın Kurul tarafından belirlenecek yöntemle imha edilir.

Her nev'i kuru çay ithalatı Kurulun iznine tabidir.

Farklı ülkelerde üretilen farklı kalite ve fiyatlardaki kuru çayların ithalatında uygulanacak gümrükleme esas asgari kuru çay kilogram fiyatı, menşeli'nden çıkış ve beyan edilen fiyatına bakılmaksızın, iç piyasa şartları gözönüne alınarak Kurul tarafından belirlenerek gümrük vergi ve harçlarına tabi tutulur.

Yaş çay sözleşmesi

(10) Kuru çay üreticilerine tahsis edilen kotalar için gerekli yaş çayın temini amacıyla kuru çay üreticileri ile yaş çay üreticileri arasında sözleşme düzenlenmesi zorunludur. Yaş çay üreticisi dilediği kuru çay üreticisi ile sözleşme akdederek yaş çayını satma hakkına sahiptir. Sözleşmeler asgari bir yıllık yapılır. Yaş çay üreticisi ile kuru çay üreticisi arasında akdedilecek sözleşmenin içerik ve şekli, tip sözleşme halinde Kurul tarafından hazırlanır, özel hükümler ise taraflar arasında belirlenir.

(11) Sözleşmenin parsel bazında yapılması esastır. İki dekarın altındaki parsellerde en fazla bir sözleşme yapılabilir. Bu miktarın üzerindeki alanlarda, hudutları netleştirilmiş olmak kaydı şartıyla birden çok sözleşme yapılabilir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Atıklar ve Uç Ürünler

Atıklar ve Uç Ürünler

MADDE 16- (1) Yüzde nispeti kurul tarafından belirlenecek olan, üretim sırasında oluşacak ve çay tanımına girmeyen ürünler, hiçbir şekil ve surette satılamaz, piyasaya arz edilemez, bir başka ürüne katılamaz ve her ne ad altında olursa olsun üçüncü şahıslara teslim edilemez. Bu ürünlerin toplanması, taşınması, depolanması, tasnif edilmesi, nerede ve nasıl işleme tabi tutulacağı, Kurul tarafından çıkarılacak atık yönetmeliği ile belirlenir.

(2) Üretim aşamaları sonucunda ortaya çıkan ve kuru çay tanımı dışındaki ürünlerin yeni bir işleme tabi tutulmasıyla elde edilecek nihai ürünler, borsa kanalıyla ve farklı statüde satılmak zorundadır. Bu ürünler hiçbir şekilde borsa haricinde piyasaya sunulamaz. Uç ürünlerin fiyatlarının belirlenmesi, toplanması, taşınması, depolanması, tasnif edilmesi, nerede ve nasıl işleme tabi tutulacağı, kaç çeşit ve evsafıta ürün üretileceği, iç ve dış piyasalara ne şekilde satılacağı ve diğer hususlar, Kurul tarafından çıkarılacak uç ürünler yönetmeliği ile belirlenir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Destekleme, Gençleştirme, Yenileme ve Yeni Pazarlar

Destekleme

MADDE 17- (1) Kaliteli çay üretimini ve özellikle de ihracatını teşvik etmek amacıyla yaş çay üreticilerine, kuru çay üreticilerine, akredite alıcı ve ihracatçılara ödenmek üzere kaynak oluşturmak, ulusal ve uluslararası fonlardan istifade etmek, Kurulun en önemli görevlerindedir. Bu kaynakların ilgililere aktarılması usul ve esaslarını Bakanlar Kurulu belirler.

Gençleştirme

(2) Çay tarım alanları, usul ve tekniğine uygun olarak, zamanı geldiğinde gençleştirme işlemine tabi tutulur. Gençleştirme işlemi sonucu yaş çay üreticilerinin mahrum kaldığı ürün bedellerinin ne oranda yaş çay üreticilerine ödeneceği ve bu gençleştirme işleminin hangi tekniklerle yapılacağı, süresi ve diğer hususlar Kurul tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Yenileme

(3) Uzman heyetler tarafından verimlilik ve kalite ömrünü tamamlamış olduğu tespit edilen çay tarım alanları, arz-talep dengeleri göz önünde bulundurularak ve bir sistem içerisinde kökünden sökülme suretiyle, ıslah edilmiş verimli türler ile yenilenir.

Yenilenen çay tarım alanları ile ilgili işlemlerin ne şekilde yapılacağı, bu alanların yenilenmesi ve yeni ürünler için hangi sürelerde, ne miktarlarda Hazine Müsteşarlığı tarafından ödeme yapılacağı, prosedürleri ve diğer hususlar, Hazine Müsteşarlığı, Bakanlık ve Kurul tarafından müştereken çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Yeni Pazarlar

(4) Uluslararası pazarlarda yeni markalar oluşturmak, imaj yenilemek gayeleriyle, farklı ülke ürünleriyle asgari yüzde 50 oranında Türk çayı ile harman yapmak suretiyle ve sadece serbest bölgelerde paketleme ve satış yapılacak ürünler ve tesisler için ne tip bir ruhsatlandırma yapılacağı, hangi tür teşviklerin kullanılacağı ve bu teşviklerin hangi kaynaklardan temin edileceği, Kurul tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Brokerler ve Depolar ile Akredite Alıcılar

Brokerler

MADDE 18- (1) Kuru çay üreticilerinin ürettikleri kuru çayı alıcılara satmak yetkisine sahip Anonim Şirket statüsünde Broker firmaları kurulur.

Broker şirketlerinin sermayesi, tamamı ödenmiş 10.000.000.- (Onmilyon) TL'den aşağı olamaz ve şirket hisseleri nama yazılı olarak düzenlenir. Kurulun izni olmaksızın şirket hisseleri devredilemez.

(2) Brokerlerin sayıları, nitelikleri, ruhsat alma şartları ile sunmak zorunda olduğu teminat miktarları, Kurul tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

(3) Bu kanun çerçevesinde zikredilen konu ve sorumluluklara aykırılığın tesbiti halinde, Kurul tarafından verilen sürede aykırılığın giderilemediği durumlarda, brokerlik ruhsatı üç aydan bir yıla kadar değişen sürelerde geçici olarak iptal olunur. Aykırılığın devam etmesi halinde ruhsat iptal edilir, teminat irat kaydedilir.

Lisanslı Depolar

(4) Bu Kanun gereğince lisans almış brokerler teknik ve fiziki nitelikleri Kurulca çıkarılacak yönetmelikle belirlenmiş çay depolarına sahip olmak ya da kiralamak zorundadırlar.

Depolara konulan çaylar, kuru çay üreticileri adına depolanır ve gideri brokerlere ait olmak üzere sigorta ettirilir.

Brokerler depoya teslim edilen kuru çayın niteliklerini tespit etmek ve kalitesini belirlemek amacıyla; gerekli laboratuvar tesislerini kurmak ve uzman istihdam etmek zorundadırlar. Kurulacak laboratuvar ve istihdam edilecek uzmanların sahip olması gereken nitelikler Kurul tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Akredite Alıcılar

(5) Kurul tarafından belirlenen nitelikleri taşıyan gerçek veya tüzel kişilere Akredite Alıcı lisansı verilir. Verilen lisans Borsadan kuru çay satın alma yetkisini içerir. Borsadan çay satın alma yetkisi yalnızca akredite alıcılara aittir.

Akredite alıcıların sahip olması gereken nitelikler Kurul tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Kurulun belirlediği şartları taşımayan veya şartları yitiren alıcıların lisansları askıya alınır. Verilen süre içinde şartların yerine getirilememesi halinde ise lisanslar iptal edilir, teminatlar irat kaydedilir.

Paketleme Tesisleri (Harmanlama)

(6) Çay Paketleme tesisi kurabilmek için şartları Kurulca belirlenmiş Paketleme Tesis Ruhsatı almak zorunludur. Verilen ruhsat akredite alıcılardan veya ithalat yoluyla çay satın alıp paketleyerek piyasaya arz yetkisini ihtiva eder.

(7) Kurulun belirlediği şartları taşımayan veya şartları yitiren paketleme tesislerinin ruhsatları, şartları tamamlayana kadar askıya alınır. Verilen süre içinde şartların yerine getirilememesi halinde ise ruhsatlar iptal edilir, teminatlar irat kaydedilir.

ONUNCU BÖLÜM

Cezai İşlemler

İdari para cezaları

MADDE 19- (a) Kurul tarafından verilecek idari para cezaları şunlardır;

(1) Ruhsatsız olarak yeni çay tarım alanı kuranlara dekar başına 5.000.- (Beşbin) TL idari para cezası verilir. Bu şekilde oluşturulan çay tarım alanları söktürülür. Yaş çay üreticisi sökme işlemini yapmazsa bu iş Kurul tarafından yaptırılır ve masrafı yaş çay üreticisinden tahsil edilir.

(2) Yaş çay üreticileri, kuru çay üreticileri ile yapmış oldukları sözleşmelerine sadık kalmakla mükelleftir. Yaş çay üreticisi veya kuru çay üreticisinden herhangi birinin, gerekçe göstermeksizin sözleşmeye uymaması halinde Kurul, sözleşmeye uymayan tarafı uyarır; benzer uygulamanın tekrarı halinde ise sözleşmeye uymayan taraf yaş çay üreticisi ise bir hasat döneminde elde edebileceği kadar idari para cezası; kuru çay üreticisi ise bir hasat döneminde o yaş çay üreticisinden alacağı yaş çay miktarına tekabül eden miktar kadar bedeli idari para cezası olarak öder.

Bu idari para cezalarının yüzde yirmibeşlik kısmı Kurul tarafından irat kaydedilip, tahsil edilmesini müteakip geriye kalan kısmı sözleşmenin diğer tarafına ödenir.

(3) Kurul tarafından bilimsel zorunluluk nedeniyle izin verilmiş olan zirai mücadelede kullanılacak ilaç ve kimyasallar dışında herhangi bir ürün kullandığı tespit edilen yaş çay üreticisinin, farklı malzemeyi kullandığı tarım alanı ile ilgili ruhsatı iptal edilir, ekim alanı söktürülür ve o alanla ilgili olarak dekar başına 1.000.-(Bin) TL idari para cezası uygulanır.

(4) Yaş çay üreticisinden satın alınan yaş çayı, Kurul tarafından belirlenen standartlardan yoksun fiziki şartları haiz alım yerlerinde bekleten kuru çay üreticilerine; alım yeri başına 1.000.- (Bin) TL, aynı şekilde Kurulun belirleyeceği nakliye şartlarını taşımayan vasıtalarla nakleden kuru çay üreticilerine, vasıta başına 500.- (Beşyüz) TL idari para cezası verilir,

(5) Kuru çay üretici ruhsatı olmaksızın yaş çay ürününü fabrika, atölye veya benzeri bir süreçten geçirerek kuru çay veya çay bitkisinden elde edilebilecek uç ürünlere dönüştüren gerçek veya tüzel kişilere 10.000.- (Onbin) TL'den 100.000.- (Yüzbin) TL'ye kadar idari para cezası verilir.

(6) Bu kanunun onikinci maddesinin ikinci fıkrasında kendilerine tanınan özel hakları suistimal ettikleri veya farklı amaçla kullandıkları tespit edilen kuru çay üreticilerine, 10.000.- (Onbin) TL'den 100.000.- (Yüzbin) TL'ye kadar idari para cezası verilir. Bu fiilin tekrarı halinde, kuru çay üreticisinin ruhsatı ve kotası iptal edilir.

(7) Kurul tarafından bilimsel zorunluluk nedeniyle izin verilmiş olan ilaç ve kimyasallar dışında üretim aşamasında herhangi bir ürün kullandığı tespit edilen kuru çay üreticisinin ruhsatı ve kotası iptal edilir; kotasının karşılığı beher ton kuru çay için 5.000.- (Beşbin TL) idari para cezası uygulanır.

(8) Kotasının dışında ürün üreten kuru çay üreticileri, bir defaya mahsus olmak üzere Kurul tarafından uyarılır. Aynı kuru çay üreticisi tarafından eylemin tekrarı halinde, aşmış olduğu kısım ile ilgili olarak beher ton başına 10.000.- TL (Onbin TL) idari para cezası uygulanır ve aştığı miktar kadar kısmın iki katı, bir daha iade edilmemek kaydıyla geriye kalan kota hakkında düşürülür.

(9) Kuru çay üreticileri, Kurul tarafından kendilerine verilmiş formül doğrultusunda satışı gerçekleşmiş ürünlerin yaş çay üreticisi ödemelerini kanuni süresi içinde yapmadığı takdirde teminatları nakde dönüştürülerek yaş çay üreticisine olan borcu ödenir, yapmadığı ödemenin yüzde yirmisi kadar idari para cezasına çarptırılır.

(10) İhracat hariç olmak üzere; Çay Borsası'nın haricinde kuru çayını iç piyasada sattığı tespit edilen kuru çay üreticileri, hiçbir ihtar ve ihbara gerek kalmaksızın faaliyetten men edilir ve her türlü lisansları iptal edilir. Bu cezaya maruz kalan gerçek kişiler ile tüzel kişilerin müdür ve yönetim kurulu üyelerini, bilahare bünyesinde istihdam eden veya ortak olarak alan tüzel kişilerin de aynı şekilde lisansları iptal olunur.

(11) Kurul tarafından belirlenerek borsada satılacak normların dışındaki kuru çayların satışları, bu kanunun 13'ncü madde 2'nci fıkrasında belirtildiği üzere satılmak durumundadır. Buna uymayan kuru çay üreticileri, fiilin ilk kez işlenmesi durumunda Kurul tarafından uyarılır. Aynı fiilin tekrarı halinde Kurul tarafından bu kuru çay üreticilerine 50.000.- (Ellibin TL) idari para cezası uygulanır. Buna rağmen bu fiile devam eden kuru çay üreticilerinin lisansları iptal edilerek, sektörden men edilir.

(12) Yüzde nispeti Kurul tarafından belirlenen çay atıklarının başka bir amaçla kullanıldığının tespit edilmesi halinde, bu fiili işleyen gerçek ve tüzel kişilere hiçbir ihtar ve ihbara gerek kalmaksızın 100.000 (Yüzbin TL) idari para cezası uygulanır. Bu ceza nisbetini üç katına kadar artırma yetkisi Kurul'a aittir.

(13) Borsa kanalıyla ürün satın alan akredite alıcılar, resmi yolla herhangi bir ithalat veya satın almaları yok ise satın aldıkları üründen daha fazla miktar mal satamazlar. Böyle bir fiilin tespit edilmesi halinde, tespit edilen fazlalık kuru çay bedelinin on katına kadar idari para cezasına çarptırılır. Fiilin tekrarı halinde akredite alıcıların ruhsatları iptal edilir.

(14) Akredite alıcılardan kuru çay satın alarak paketleme işi ile iştigal eden firmalar her türlü standart ve normlara uymakla mükelleftir. Paketleme işi ile iştigal eden firmalar, bu maddenin 11 nci bendindeki sorumlulukları taşıdıkları gibi, piyasaya arz ettikleri paketlerin içerisindeki tüm kuru çayların standartlarından da müteselsilen sorumlu ve kefilidirler. Gerek kendi tesislerinde ve gerekse satış noktalarında bu firmalara ait ürünlerin standartların dışında olduğunun tespit edilmesi halinde Kurul, paketleme firmalarının tüm ürünlerini toplatmanın yanında birinci defaya mahsus olmak üzere, paketleme firması ile bu ürünü satan satış noktasının sahiplerine 100.000 (Yüzbin) TL'ye kadar idari para cezası verir. Fiilin tekrarı halinde paketleme firmasının lisansı iptal edilir ve Kurul, gerek gördüğü takdirde idari para cezasını on katına kadar çıkarabilir.

(15) Kuru çay üreticisi ve paketleme tesisi ruhsatı olmayan gerçek veya tüzel kişilere, makine imalatçısı tarafından sektörün ana ekipmanı sayılan kıvrırma, çay kurutma ve tasnif ekipmanının satılmasının tespiti halinde, makine imalatçı ruhsatı iptal edilir ve gerçekleşen ticaretin on katına kadar idari para cezası vermeye Kurul yetkilidir.

(16) Bu cezalar Kurul tarafından satış noktasındaki firmalara, yasal olmayan faaliyetler içerisinde olduklarının tespiti halinde uygulanır.

(17) Kurulca belirlenen kurallara aykırı olarak; pazara kuru çay veya çay bitkisinden elde edilebilecek uç ürünleri sunanlara kilogram başına 100.-(Yüz) TL idari para cezası verilir. Bu şekilde pazara sunulan ürünlerin Kurulca belirlenen standartlara uygun olup olmadığı re'sen araştırılır; uygun olmaması halinde imha yoluna gidilir. Uygun olması durumunda ise sahibine iade olunur.

(18) İşbu kanun hükümlerine aykırı olarak üretilmiş çayların, tespiti halinde yetkili Sulh Ceza Mahkemesince zoralımına karar verilir ve Kurulca görevlendirilecek bir görevlinin de katılımı ile imhası yoluna gidilir. Bu tip iş yapanların hakkında Kurul, gerçekleşen işin ticari boyutunun 3 katına kadar idari para cezası vermeye yetkilidir.

(19) Kurul, bu kanun uyarınca verilecek para cezalarında tanınan alt ve üst sınırlar içerisinde ceza tayin olanağı ve bu sınırlar içinde taktir yetkisini, objektif ölçütler içinde hak ve nesafet kuralları çerçevesinde kullanır.

(20) İşbu idari para cezaları, Maliye Bakanlığınca belirlenen yeniden değerlendirme oranı esas alınarak her yılın başında artışa tabi tutulur.

(21) İdari para cezaları dâhil, Kurul tarafından alınan bütün kararlara karşı açılan iptal davalarında Rize İdare Mahkemeleri görevli ve yetkilidir. Mahkeme, Kurul kararlarına karşı açılan davaları acele işlerden sayar.

ONBİRİNCİ BÖLÜM

Son Hükümler

Muafık ve istisnalar

MADDE 20- Kurul, aşağıda belirtilen muafık ve istisnalardan yararlanır;

- (1) Kurul tarafından açılacak davalar ve yapılacak takipler her türlü teminat ve harçtan muaftır,
- (2) Kurul, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa tabi değildir.

ONİKİNCİ BÖLÜM

Geçici Hükümler

GEÇİCİ MADDE 1- Bu kanunun yürürlüğe girmesi ile 04.12.1984 tarih ve 3092 sayılı çay kanunu yürürlükten kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE 2- Bu Kanuna göre çıkarılacak yönetmelik, tebliğ ve kararlar yürürlüğe girinceye kadar; kaldırılan hükümlere dayanılarak çıkarılan düzenlemelerin bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur ve bu Kanunda öngörülen yönetmelikler, Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren altı ay içerisinde çıkarılır.

GEÇİCİ MADDE 3- Genel Müdürlük tarafından verilen çay tarım alanı ruhsatlarının iki yıl içinde bu Kanuna uygunluğu sağlanır. Bu Kanuna uygunluğu sağlanana kadar verilen ruhsatlar geçerliliğini korur.

GEÇİCİ MADDE 4- Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, kuru çay üreticilerine ait çay fabrikaları, teknik yeterlilik ve finansal yapı bakımından bir yıl içerisinde durumlarını bu Kanuna uygun hale getirmek ve gerekli ruhsatları almak zorundadırlar. Bu süre içerisinde durumlarını iş bu Kanuna uygun hale getirmeyen fabrikaların yaş çay üreticisinden çay almasına müsaade edilmez. Teknik yeterlilik ve kapasite konularında, Uluslararası

norm ve standartlara göre uzman kişilerce, mevcut bütün tesislerin günlük yaş çay işleme kapasiteleri yeniden tespit edilir, Kurulun talep ettiği diğer evrak ve dokümanların tamamlanmasını müteakip belirlenen bu yeni kapasitelere göre kotalar ihdas edilir.

GEÇİCİ MADDE 5- Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibariyle bir defaya mahsus olmak üzere tüm tesislerdeki satılabilir nitelik ve evsafa olan kuru çay stokları uzmanlarca tespit edilir ve o miktarlar için kota harici satış yetkisi verilir. Kalite standardı uymayan ürünler ayıklanmak suretiyle geri kalan stok miktarlarına göre tüm resmi kayıtlar bir defaya mahsus olarak yeniden düzenlenir ve resmi kayıt evrakları da buna göre güncellenir.

GEÇİCİ MADDE 6- İlgili kuruluşlar, kurul üye adaylarını bu Kanunun yürürlüğe girmesini izleyen bir ay içerisinde Bakanlığa bildirirler. Bu süreyi takip eden bir ay içerisinde Kurul Başkan ve üyeleri atanır.

GEÇİCİ MADDE 7- Kurul ve hizmet birimlerinin oluşumu tamamlanıncaya kadar bu Kanunda belirtilen iş ve işlemler ile gerekli harcamalar Hazine tarafından yerine getirilir.

GEÇİCİ MADDE 8- 2011 yılı yaş çay fiyatı Bakanlık tarafından belirlenir.

Yürürlük

MADDE 21- Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 22- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.